CS
67

Anul III Iunie 1935 CENZURAT No. 13

ŞCOALA BASARABEANĂ

REVISTĂ DE CULTURĂ PEDAGOGICĂ ŞI DE APĂRAREA INTERESELOR ÎNVĂŢĂTOREŞTI

SUMARUL:

N. Dragomir . . . . . Vacanţele şi organizarea repaosului.
G. Raşcu . . . . . Însemnătatea văii Nistrului.
D. B. Baiyer . . . . . Fişele individuale.
I. Cioabă . . . . . La sfârşit de an şcolar.
T. Perju . . . . . Cartea.
A. Barbos . . . . . Radiofonia şcolară.
Ilie Isbăşescu . . . . . Călăuza conştiinţei (versuri).
B. Vasilache . . . . . Familia, şcoala şi statul în lumina concepţiei föersterlene.
N. Blagoi . . . . . Necesitatea înfiinţării unui institut pedagogic.
A. Semeniuc . . . . . Grădina şcolară.
R. Trinchin . . . . . Pastel . . . (versuri).
G. Anghel . . . . . Talente neexploatate.
B. . . . . . Învăţătorul şi fişa individuală.

C.X-6462

RECENZII:

Cărţi: „Problema interesului şi metoda centrelor de interes" de D-l *Radu Petre.* „*Maria Montessori* şi educaţia copiilor mici" de *Sulea Fitu,* recenzate de D-l *N. Olaru;* apoi Note pe marginea unui roman: „*Kira Kiralina*" roman de *Panaif Istrati,* recenzată de înv. *M. Spiridonică.* Reviste. Bibliografie. Banca „Spiru Haret". Buletinul Acociaţiei.

ŞCOALA BASARABEANA
ORGAN AL ASOCIAŢIEI ÎNVĂŢĂTORILOR DIN JUD. LĂPUŞNA.

Vacanţele şi organizarea repaosului.

Chestiunea cea mai neglijată de toate reformele şcolare la noi, ca şi aiurea este aceea a repaosului copiilor de şcoală. In special vacanţa de vară, care se pare că e lucrul cel mai bun de făcut după 8—9 luni de muncă, interesează foarte puţin mintea celor cu răspunderea formală.

S'a căutat să se organizeze, cum s'a înţeles, munca sub toate raporturile ei; s'au făcut legi peste legi şi astăzi în fiecare partid politic găsim câte un ministeriabil pentru instrucţiune mai mult sau mai puţin filozof, mestecând în minte câte un plan de reformă şcolară.

Dar corelativul ei, repaosul, e în afară de preocupările lor. Pentru aceasta, chestiunea repaosului şi mai ales a repaosului mare de vacanţă se ridică prin acuitatea-ei la gravitatea de problemă pedagogică. Intr'adevor repaosul şi vacanţa mare mai ales e o grea problemă, faţă de forţa de creştere detestabilă a copiilor noştri.

Nouă ne mor copiii şi ne-am coborât prea puţin la cauzele reale. Calitatea inferioară a muncei copiilor o trâmbiţăm în fiecare an, dar soluţii practice de ameliorare se văd prea puţine.

Ne-am plâns atâta de problema grea a analfabetismului şi am făcut şcoli multe, foarte multe şi proaste, cu local neigienic şi rău dotat, un corp didactic adesea inegal pregătit şi înţelegător, dar mai ales rău retribuit, cu organizaţii şcolare pretabile la prefecţiune, dar aplicate cu ţăpoiul.

Ne-am organizat în fine cum am ştiut şi am putut, şi rezultatele au fost printre altele multă dezorganizare şi pe deasupra mult surmenaj la copii.

Şi pe an ce merge chestiunea surmenajului devine mai alarmantă.

Pentru aceasta trebuesc organizate vacanţele; trebue organizat repaosul în general, căci ceea ce vedem e jalnic. Pe de o parte vacanţele mici sunt adesea umplute de lucrări suplimentare, pe de altă parte vacanţa mare e şi ea adesea hă-

răzită la ceva de către majoritatea unor părinţi puţin înţelegători ai sufletului de copil.

Părinţii dela ţară abia aşteaptă pe copii să termine şcoala ca să-i pună la munca agricolă, ori chiar numai casnică, adesea istovitoare pentru vrâsta lor.

Copiii dela oraşe, în special din oraşele mari, pe deasupra mai au de luptat cu cel mai mare duşman al sănătăţii lor „aerul viciat", zăpuşala şi cu tot mediul neigienic al oraşului.

Copiii mai fericiţi, cari prin poziţia socială a părinţilor nu au nevoe de muncă, în vacanţă se molipsesc de o altă boală, tot gravă, îi împresoasă lenea, care îi desparte uneori iremediabil de obişnuinţa de muncă.

Şi atunci în toamnă, când se începe munca din nou, copiii în măsura nenorocului se aşează în bancă, acel instrument ingenios de tortură, unii istoviţi de putere şi plictisiţi de vacanţă, alţii cu aceaşi anemie, dacă nu mai sporită ca şi înainte de vacanţă, dar mai ales lipsiţi de putere de muncă, alţii în fine îmbâcşiţi de lene, trândăviţi şi lipsiţi de orice gust de activitate; prea puţini se văd din aceia voioşi, odihniţi şi doritori de lucru.

Aşa dar nu e glumă şi trebue să ne alarmăm. Este neuman să ne gândim la ei numai atunci, când sunt doborâţi de tuberculoză şi atunci încă în chip neglijent, căci singurul lucru făcut de noi, sunt doar câteva colonii şcolare la cari se trimit câte 25 zile la mare, ori la munte acei copii tuberculoşi sau ameninţaţi şi unde au uneori ocazie a se îmbolnăvi mai rău.

E de mirare că într'o ţară cu atâţia munţi apropiaţi de toate unghiurile ţării, cu atâtea păduri, cu atâta soare, ne mor copiii de tuberculoză pulmonară.

* * *

Să se organizeze repaosul; să se organizeze vacanţele, să se vadă ce se face pe aiurea, dacă nu ne pricepem şi cese poate face şi la noi. Să se organizeze şi să se înmulţească acele colonii de vacanţă prin satele de la munte şi centre maritime, sau prin păduri.

Prin alte ţări se crează chiar şcoli prin păduri şi în genere în aer liber; la noi nu-i ducem pe toţi nici când se îmbolnăvesc.

Să se înfiinţeze şi la noi acele caravane şcolare, organizaţii magnifice şi adânc educative.

De ce nu e şi la noi obişnuinţa de a se ţine prin intermediul şcoalei corespondenţa între copii şi familii din localităţi diferite, şi de a se face schimb de copii pentru o perioadă lungă de timp? Dacă s'ar încerca putem fi siguri că se vor găsi multe familii din regiunile ozonizate, cari să ia gratuit sau cu plată foarte modestă câte un copil spre întreţinere pentru o lună de vară sau un sezon întreg.

Să se încurajeze călătoriile de vacanţă şi în general excursiile şcolare. In această privinţă constatăm cu durere că e aproape unicul caz al ţării noastre în care căile ferate nu acordă avantagii mari pentru excursiile şcolare. Ar trebui mai curând să se vadă, că sunt ţări, cari în fiecare dimineaţă transportă copiii la munte ori la mare, la pădure sau numai la aer de câmp, distanţă de 50-60 km., pentru ca seara să-i aducă înapoi părinţilor.

Şă se organizeze transporturi zilnice şi gratuite pentru copii după posibilitate spre munţi, spre mare, la păduri, la vii, la câmp, undeva la aer liber.

Să se organizeze băi de soare, cari necesită în cazul cel mai sărac cheltuiala câtorva care de nisip în apropierea unor copaci, dacă nu şi a vreunei gârle curate.

Să se culeagă apoi copiii de pe străzi, căci „haimanalizmul" de vacanţă ne strică adesea iremediabil copiii. Ne plângem de lipsa de educaţie bună şi încurajăm în chip vinovat reaua educaţie.

Nu suntem de loc de părerea acelora, cari trimit copiii singuri în călătorii de grupuri libere sub forma de organizaţii cercetăşeşti.

Ce se vede adesea în asemenea cazuri e jalnic şi se compromite frumoasa menire a cercetăşiei.

In concluzie trebue să susţinem cu toată tăria de a se rezolva problema repaosului. Soluţii se vor găsi, numai să le caute toţi aceia, cari trebue să se ocupe de copii.

N. DRAGOMIR

Insemnătatea văei Nistrului.

Descriere. Nistrul își trage izvorul din Carpații nordici, de sub trecătoarea Turka. După 30 klm. iese din munți și apare pe malurile sale orășelul Sambor, legat prin cale ferată cu Przemysl și Lvow. Imediat fluviul face un cot spre SE și direcția aceasta și-o păstrează până la vărsare. La acest cot, Polonezii vor să sape un canal între San (afluentul Vistulei) și Nistru, pentru a-și putea transporta produsele lor agricole la Cetatea-Albă (în caz când s'ar restabili navigația pe Nistru și s'ar distruge cataractele dela Moghilău). Pe câmpia Galiției, Nistrul are un curs liniștit, cu albie puțin adâncă însă cu maluri pietroase, astfel că valea nu e inundabilă. Mai toți afluenții îi primește pe malul drept, pe văile cărora există drumuri naturale peste munți. Pe aici au trecut Ungurii în stepa panonică prin numeroase pasuri joase, cari au până și astăzi numiri ungurești.

Nistrul galițian e sărac în orașe; numai cetatea Haliciului ne amintește că sub zidurile ei au luptat și moldovenii noștri. Astăzi aproape întreaga populație a regiunei e alcătuită din Evrei și Ruteni.

In apropiere de Zalescic, Nistrul începe a ferestrui străvechiul podiș al Podoliei, formând o vale în formă de canion adâncă până la 200 m. și cu pereții verticali. Aici cursul său are numerease meandre cari îi triplează lungimea. Dela Zallscic formează granița noastră cu Polonia, iar dela confluența cu Sbrutz, granița noastră cu Rusia sovietică. Până la Rezina unde iese din podișul Podoliei, Nistrul are afluenți dezvoltați pe malul stâng în timp de dincoace în Basarabia sunt numai niște râpi uscate cu văi suspendate (Ialuri). Dela Criuleni [1]), Nistrul primește cei mai principali afluenți pe

[1]) Exact satul Ustia.

malul drept, începând cu Răutul, care seamănă mai mult cu Nistrul, având dela Orhei o vale în formă de canion cu pereţii de piatră şi meandre largi. Aceşti afluenţi formează la vărsare mlaştini pline cu stufării.

Porţiunea această a Nistrului—cursul mijlociu—prezintă cel mai mare interes, atât pentru geografi şi geologi cât şi pentru istorici şi arheologi.

Dela Tighina, Nistrul intră în cursul său inferior din Bugeac, formând numeroase braţe moarte şi o luncă largă presarată cu mlaştini sub care zac scoicele mării, ceea ce ne face a crede că limanul Nistrului ajungea pe vremuri până aicea şi numai cu timpul s'a mălit, scăzând şi azi în suprafaţă şi salinitate din cauza aluviunilor depuse şi a apei dulci. Curbele bathimetrice ne arată că vechea vărsare a Nistrului era mai spre apus, pe locul actualului Şabolat de astăzi. Dela izvor până la mare, Nistrul parcurge 1200 klm. iar dela Zalescic 750 klm. (fără meandre).

Geneza văei. Valea Nistrului a fost studiată de savanţi polonezi şi ruşi, iar în urmă şi de noi românii. Savanţii Penk şi Römer sunt cei mai autorizaţi. Ei spun că podişul podolic care n'a mai suferit nici o cutare din era primară, în urma încreţirei Carpaţilor s'a bombat, ridicându-se. Direcţia îndoită a acestor munţi se datoreşte sloiului balcanic si podolic, cari i-au stat în cale. Cu cât pământul se ridică, puterea de eroziune a apei cari trebue să fi fost mult mai mai mare pe atunci când era epoca gheţarilor, tăia straturile de diferite vârste, astfel că între Moghilev şi Soroca, albia Nistrului este din roci cristaline. Fluviul a ajuns la profilul de echilibru, căci mai departe numai poate ferestrui; panta este slabă şi meandrele foarte frecvente. Cine vizitează, cu ochiu' de cunoscător, malurile Nistrului în această porţiune, vede înscrisă pe păturile orizontale ale malurilor, întreaga istorie a scoarţei globului. Dela terenurile din epoca silurică te urci la cretacicul din secundar, ajungând la păturile sarmatice din terţiar şi la pământul arabil de deasupra.

Platforma podolică se întinde şi în Basarabia ajungând cu un colţ la Prut (în judeţul Hotin). Din cauza bătrâneţei această platformă imensă nu s'a mai putut încreţi şi atunci la poalele Carpaţilor s'a scufundat, mai departe s'a bombat iar în unele locuri s'a frânt. In punctele unde există frac-

turi, rocile s'au sudat formând o zonă critică, unde uşor se pot produce alunicări de straturi, cari să dea naştere la cutremure. Acolo Nistru are cele mai pronunţate meandre şi afluenţii abundă, fiind depresiune. Tot acolo s'au statornicit aşezări omeneşti durabile, din cauza existenţei vadurilor de trecere [1]).

In consecinţă — după D-l prof. M. David—valea Nistrului se aseamănă fiziceşte cu Sena (în ce priveşte meandrele) şi cu Meusa, ca adâncime a albiei. Şi Rhinul a săpat în străvechiul podiş renan, ca Nistrul în podişul podolic, dar asemănările sunt mai mult de natură umană (oraşe şi cetăţi).

Rolul economic. In judeţele Hotin, Soroca şi Orhei sunt multe păduri în lungul Nistrului; în nord există şi brazi plantaţi. In Orhei şi Tighina există sute de hectare plantate cu pomi roditori, iar în Soroca şi Cet.-Alba, podgorii celebre. In Hotin se găsesc fosforitele cari măcinate ar putea fi exploatate ca îngrăşământ. Să nu uităm nici gipsul atât de abundent în Basarabia. Carierele de piatră sunt numeroase pe malul râpos al Nistrului. Exploatarea a fost intensă sub guvernarea rusească. In judeţul Soroca se exploatează şi astăzi granitul din Coşăuţi, marmora roză şi kaolinul sur, bun pentru fabricarea faianţei. S'au descoperit şi filoane metalifere cu pirită—ca şi în Dobrogea—Toate aceste bogăţii nu pot fi puse în valoare din cauza lipsei căilor de comunicaţie. Numai restabilirea navigaţiei pe Nistru sau pe Prut, ar face posibilă punerea în valoare a acestor bogăţii neexploatate, spre Galaţi (pulsul economic al ţării) sau Cetatea-Albă.

Rolul istoric. Valea Nistrului a fost locuită de oameni încă din cele mai îndepărtate vremuri preistorice. De curând D-l Ambrojevici a descoperit în judeţul Hotin urmele omului paleolitic. Obiectele de cremene (cu patina albă) şi ceramica pictată, s'au transportat la muzeul Naţional din Chişinău. Ne închipuim ce colosală migraţiune omenească au pricinuit gheţarii şi ce natural era că acolo unde s'a oprit prăpădul de ghiaţă, să se oprească şi omul [2]). Se crede că leagănul celei mai vechi omeniri din Europa, a fost aici în

[1]) Sunt 17 vaduri dela Hotin la Cetatea-Albă, mare parte din ele nimicite de ruşi pentru navigaţie.

[2]) Gheţarii au ajuns până la Lvow.

regiunea Galiţiei şi podişul Podoliei. Dintr'o râpă lângă Neporetova s'au scos capete enorme de zimbri (bos priscus) ucişi acolo de un şuvoiu—un adevărat cimitir de oase—Polonezii au desgropat şi dânşii urmele omului paleolitic pe Nistrul galiţian şi celebrul Hauser a promis că va vizita aceste staţiuni ce nu erau pe harta lui.

In primele timpuri ale Istoriei, Grecii zidesc cetăţi de piatră pe malul Nistrului şi al mării, cari cetăţi mai târziu au fost utilizate de genevezi drept contoare comerciale, cu poarta spre apă. Moldovenii le-au întărit şi mărit pe cele din Basarabia (Nistru şi Dunăre) iar mai târziu Turcii le-au adăugat o tabie de pământ, cu şanţ umplut cu apă, transformându-le în raiale de graniţă. Meandrul Nistrului înconjoară aceste cetăţi din trei părţi (ca şi cetatea Orheiului vechiu). In evul mediu s'au refugiat în peşterile de pe malurile inaccesibile ale bătrânului fluviu, creştinii persecutaţi de pe vremea iconoclaştilor. Atunci s'au săpat cele mai multe biserici în piatră, aşa cum mai putem şi astăzi admira la Galiţa, Saharna sau Ţipova—departe de civilizaţie şi la adăpost de barbari.

Nistru ca hotar. Graniţa de răsărit a ţărei noastre o formează Nistrul, (vechiul Tyras, de unde şi Tiraspol). Valea Nistrului până la Tighina are o albia statornică, săpată adânc în podiş, deci e un hotar strategic.

Europa peninsulară se termină la linia Dantzig—Odessa, dela care se începe clima continentală cu diferenţe din ce în ce mai mari între iarnă şi vară. Tot dela Nistru se întinde acel şes uriaş care ajunge până în pustiul Gobi, cu straturi orizontale suprapuse ca foile unei cărţi. Nistrul este deci şi un hotar fizic. In ce priveşte haina vegetală, aici se isprăvesc pădurile şi se începe împărăţia nesfârşită a stepei —dovadă graniţa fagului ce coincide cu hotarul Nistrului.— Din punct de vedere uman, Nistru despărţia odinioară lumea sedentară de lumea nomadă, iar astăzi desparte două lumi cu concepţii de viaţă deosebite.

Din cele spuse reese că Nistrul este o graniţă firească ce prezintă serioase garanţii de durabilitate—condiţii pe cari nici pe departe nu le îndeplinea Prutul.

Nistrul turistic. Nimic în ţară nu se poate compara cu o excursie pe valea Nistrului. Navigaţia dela Tighina la Soroca trebue să fi fost ceva feeric! Poziţiile pitoreşti prezentând contrastul între malurile stâncoase şi verdeaţa pădurilor, îţi dau ilusia că te afli în mijlocul Carpaţilor, iar dela distanţă podişul se întinde că o massă, fără a bănui că este întrerupt de albia adâncă a fluviului. Linia ferată Ocniţa-Volcineţi-Otaci sau acea dela Şoldăneşti la Mateuţi, trece pe viaducuri şi pătrunde prin tunele în jurul cărora afluenţii se prăvălesc în cascade—cu excepţia secetei de peste vară—aşa că peisajul e într'adevăr carpatin! Dar atracţia cetăţilor duble şi triple? Când cunoşti istoricul lor zbuciumat, le contempli mai cu admiraţie! In sfârşit Mânăstirele săpate în piatră sau construite mai târziu pe malul fluviului ca Noul Niamţ, Japca ori Călăruşanca, pot oferi un repaos minunat şi loc de reculegere pentru lunile de primăvară sau toamnă. Dela schitul Galiţa din Hotin până la biserica din Rughi, dela vadul lui Raşcu şi Rezina până la Dubasarii de lângă vadul lui Vodă, cu celebrul observator astronomic al D-lui Donici, dela livezile nesfârşite în pomi roditori din

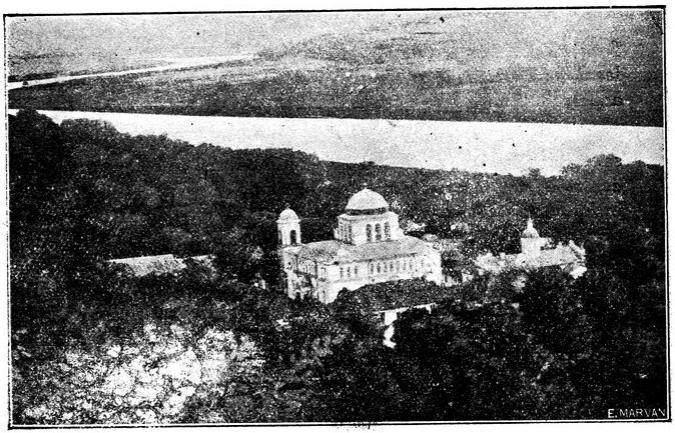

Mânăstirea Jabca pe malul Nistrului.

judeţul Tighina numit cu drept cuvânt California românească până la podgoriile dela Purcari şi Şaba, peste tot e atâta variaţie de decor cum doar numai Dunărea românească poate să prezinte. Să nu uităm porturile duble—vechi capete de pod—ambele populate de moldoveni şi pitorescul podurilor de oţel ce aşteaptă să fie restabilite la Kameniţa, Moghilău, Râbniţa şi Tiraspole! Dacă societatea amicii mărei a înfiinţat centre de turism pe coasta de argint, de ce şi în Basarabia Institutul social n'ar pune bazele unui centru de turism —să-i zicem Şoimii dela Nistru—pentru cunoaşterea frumuseţilor şi a bogăţiilor graniţei noastre de răsărit?

G. RAŞCU
profesor

Fişele individuale

Principalele puncte în alcătuirea lor.

Aforizmul imperativ „Căutaţi de vă studiaţi copiii căci cu siguranţă că nu-i cunoaşteţi", rostit cu atâta convingere de genialul Rousseau, a stârnit mare vâlvă între educatori, creindu-le îndemnul şi cea competentă necesară în creetarea cât mai asiduă la *cunoaşterea individualităţii copilului.* Cel dintâi pedagog, care s'a ocupat—pentru a complecta împortantele date din viaţa elevului—scriind un studiu al copilului intitulat: „Sufletul copilului", a fost Preyer. După aceste umile încercări, Stanley Hall, reuşeşte să întemeeze chiar o societate pentru a se ocupa în chip sistematic de acest studiu. Iar M. Binet, Claparade, D. Decroly, M. Montesori, Stern etc.—pedagogi contimporani şi-au făcut un renume mondial, prin metode inaugurate în studierea copilului.

La noi, d-nii G. G. Antonescu, Motru, I. Gobrea, I. C. Petrescu etc., se luptă tocmai pentru întronarea acestui principiu: *individualizarea educaţiei.*

Şi graţie acestei lupte neprepetate din partea pedegogilor cât şi faptului important, acela de a cunoaşte cât mai pe larg individualitatea insului şi care e un „sine qua nou" pen-

tru tot ce înseamănă *educaţie*, am ajuns astăzi până acolo, încât fiecare instituţie şcolară este obligată prin reprezentanţii ei să pornească la alcătuirea acestor fişe individuale a elevilor ce-i are.

Ca urmare acestui deziderat, care trebue mai de vreme sau mai târziu să se realizeze în orice şcoală, fiecare dascăl cu voe sau fără, va trebui să consacre din orele multor zile asupra acestor foi de observare, complectându-le.

In subiectul meu de faţă departe sunt de a mă stărui să descriu evoluţia diferitelor procedee şi metoda testelor, precum şi superioritatea fişelor faţă de aceste şi nici de scopul lor ajuns în parte ori de idealul la care tind unele din ele, căci aceasta nu mi-e în subiect. E suficient a reaminti că aceste din urmă sunt mult mai superioare celorlalte metode căci totalul funcţiunilor sufleteşte, fizice, morale şi în special ţinerea în seamă a mediului şi a eredităţii copilului mult căutatele date de aducator au fost semnalate prin şi cu ajutorul acestor psihograme care-s fişele individuale.

In suciectul meu, caut altceva să arăt: voiu căuta a scoate rezumativ în evidenţă principalele puncte de care va trebui să ţie seamă dascălul în studiul copilului pentru formarea ecelor foi de ouservere. Iată-le:

1. Intâi de toate să ţinem seamă, ce este aceasta fişă? Observând copilul cu toate manifestările lui libere, ajungem să ne formăm o complexitate de notări, prin felul lor particulare şi caraeteristice numai lui. Aceste date se culeg din viaţa lui de familie şi şcolară, pe cari le putem întruni într'un mănunchiu şi să-l numim *partret psiho-fizic.*

2. Mai departe care-s mijloacele la obţinerea acestor date? a) Observarea metodic-ştiinţifică. b) Răbdarea plină de iubire asupra elevului în activitatea lui liberă naturală şi de toate zilele. c) Cunoşterea tuturor manifestărilor sub toate aspectele lor.

3. Şi de care încă elemente se va ţine seamă? Apoi se va ţine seama îndeosebi de activitatea şcolarului din clasă, de acasă, de la joc, în relaţiuni cu colegii etc., formându-şi un total de observări şi constatări dintr'o îndelungată cercetare

asupra lui: şi apoi numai, se vor uni aceste observaţiuni, într'o foaie-fişă, răspunzând în dreptul fiecărui punct din ea printr'o formulă care să cristalizeze toate observaţiile făcute într'un an.

4. Criteriul principal în alcătuirea unei fişe: a) Cu cât punctele-adunate sunt mai bine arătate cu atât lămuririle vor fi mai amănunte b) Acest material trebue adunat, coordonat şi sintetizat.

5. Ce trebue să conţie o fişă din punct de vedere programatic? O fişă individuală, şcolară va avea formatul unei broşuri în care pe o pagină vor fi scrise chestiuni de răspuns cu toate instrucţiunile necesare, iar pe pagina din faţă se vor nota observările. Punctele principale însoţite de toate lămuririle, indicând şi împrejurările şi ocaziile de observare, pot fi cuprinse şi într'o broşură-călăuză, iar fişa individuală de complectat nu va conţine de cât totalurile şi punctele principale de răspuns.

6. Care-s cerinţele în complectarea unei fişe? 1. Pentru a da bunele rezultate pe care le urmăreşta scopul fişei, notările ce se fac nu trebue să se sprijine pe prea numeroase examene, forţate pe probe ori experienţe speciale. 2. Şi nu se vor înregistra decât fapte şi aprecieri bazate pe cât mai multe observări repetate, mult laterale şi numai asupra activităţii, asupra atitudinii naturale spontane a copilului. Tot ce-i îndoelnic nu se va nota.

7. Când vom complecta fişele? Intregul quantum de obsărvări se vor culege mai întâiu într'un caet deosebit arătat în punctul 5, şi numai la intervale de 6 luni, aprecierile mai juste vor fi fixate pe scurt în fişe.

8. Cine va complecta fişele? In colaborare cu ceilalţi colegi învăţătorul respectiv, ţinând seama şi de informaţiile familiei, va complacta fişa fiecărui elev; iar la unele puncte de specialitatea medicului în complectarea lor, se va cere concursul acestuia.

9. La complectarea fişei, ne putem folosi şi de planul genealogie, recomandat de I. Gobrea (revista generală a înv. No. 4, Aprilie 1926, în „Contribuţii la cunoaşterea individua-

lităţii elevilor") Cu ajutorul acelei coli de hârtie, pe care fiecare elev va complecta-o, se poate mult uşura din lucru. Elevul va arăta situaţia şi poziţia lui din mediul familiar în care trăeşte, numărul membrilor cât şi vârsta lor. Care e profesiunea părinţilor, fraţilor şi surorilor; continuând mai departe şi în linie colaterală arătând fraţii şi surorile părinţilor etc. Tot aşa va putea arăta şi în linie ascendentă situaţia bunicilor etc., după aceleaşi norme. Rezultatele căpătate din planul genealogic le vom înscrie în fişa individuală, căci a cunoaşte antecedentele personale, condiţiunele sociale, familiare, ereditatea etc., înseamănă a pătrunde mult în enigmele individualităţii.—Alfred Adler merge chiar până acolo încât bazează sistemul său de pedagogia în mare parte pe judecarea individului.

El creiază un nou capitol în studiul individualităţii *acela al constelaţiei familiare: poziţia copilului în ordinea naşterilor.*

Această poziţie—zice autorul—este de cea mai mare importanţă. mai alas în societatea noastră contimporană şi în special la oraş, unde numărul copiilor este din ce în ce mai mic! A. Adler pune *problema copilului mic, apoi primului născut şi a copilului celui mai mic.* Fără a arăta marea diferenţă între aceste trei tipuri de indivizi, fiecare îşi va da seama că având de a face cu un copil „mic" la părinţi, va trebui pentru acel educator să ştie că are în faţă pe un „etern" nemulţumit care a fost prea alintat de părinţi în timpul celor 7 ani. Copilul acesta nu ştie ce-i oboseala sau sforţarea şi nici nu înţelege ce-i aceia „nu-i sau nu se poate"! Acest fel de copil din răsfăţare ajunge: leneş, compatibil, debil, ipocondru etc.

Iar când va fi vorba de un copil care e „primul născut" educatorul va trebui să ţie cont de această prioritate a naşterii, prin urmare a poziţiei şi de ierarhia acelui copil. Fiind aşa copilul din această categorie adesea va avea caracterul pervertit va fi, îngâmfat, tinzând adesea ori spre conducerea celor mai mici, va avea aere de superior etc. Aceste toate din cauza că a fost de mic priviligiatul familiei, şi însfârşit altfel va fi privit de educator„ copilul cel mai mic". Natura acestui tip e mai greu de explicat.

Sesizându-se dascălul de paragrafele dintr'o fişă şi numai după o cunoaştere reală a tuturor acelor puncte cardinale, nealcătuirea ei va porni la precizare, punând diagnosticul înteligenţei unei individualităţi.

Cunoaşterea individualităţii rezolvă o mulţime de probleme cum sunt: selecţionarea elevilor, şcoala pe măsură, orientarea profesională etc., împortante atât din punct de vedere.

Aşa fiind, exactitatea complectării unei fişe este o primă condiţie pentru atingerea scopului, căci individul „se găseşte, nu se deduce".Herbart accentuează: „Enormele scăderi in cunoştinţele noastre pedagogice, rezultă în mare parte din lipsa cunoaşterei psihologiei"... Deci, avem nevoe să pornim cu mai multă încredere spre a ne cuceri. creindu-ne acea psihologie atât de trebuitoare în misiunea ce ne-am luat-o cu atâta răspundere faţă de elevul care-l avem mereu înaintea noastră!

Să pornim, cu o zi mai de vreme, la achiziţionarea acestei dexterităţi — căpătate în suflet — care e mobilul întregului învăţământ, această calitate este apodictică şi'n valorificarea dascălului, cât şi ea îndeplinirea axiomaticului dicton rostit de bătrânul Platon: „fiecare în misiunea sa şi ea locul lui". Pentru aceasta, Barth spune: „Cine — ca educator — nu are nici o cunoştinţă de psihologie, acela ignorează materialul şi legile materialului din care are să construiască clădirea sa".

D. B. BAYER
învăţ. Buga—Lăpuşna.

La sfârşit de an şcolar.

Cu luna Iunie am sfârşit un nou an de şcoală. Incă un an de muncă pe ogorul culturii naţionale la activul nostru, dar şi un an de consumarea energiei, atât din partea învăţătorilor—propagatorii luminii — cât şi din partea elevilor, asimilatori de cunoştinţe.

Cu ultimele zile ale acestei luni, fiecare îşi culege roadele muncii lui, care pot fi bune pentru unii şi rele pentru alţii, după felul muncii şi a interesului depus în cursul anului şcolar.

Pentru elevi, medaliile, coroniţele de flori, cărticelele primite cu ocazia serbării de sfârşit de an, cum şi promovările dintr'o clasă în alta, sunt recompensele unei munci active, a silinţei la învăţătură.

Pentru învăţători însă, răsplata cea mai mare pentru munca dezinterată, depusă în şcoală şi în afară de şcoală, nu poate fi alta decât *recunoştinţa :* recunoştinţa din partea autorităţilor şcolare, dar mai ales a părinţilor.

După mine, nu este plăcere, nu este bucurie mai mare decât ca la un sfârşit de an să te vezi înconjurat cu toată dragostea de părinţii elevilor şi a absolvenţilor şcoalei primare, cari să-ţi strângă călduros mâna, că ţi-ai făcut cu prisosinţă datoria faţă de micile vlăstare ale neamului.

Această strângere de mână, sau cuvântul de mulţumire al părintelui, care-şi vede copilul luminat şi îndrumat pe calea binelui şi a adevărului, preţueşte uneori poate mult mai mult decât recompensele ce ne vin pe cale oficială, din partea autorităţilor şcolare.

Cu idealismul care l-a caracterizat totdeauna, învăţătorul n'a cerut niciodată recompense materiale pentru munca atât de grea şi spinoasă pe care o depune în şcoală, pentru ridicarea nivelului cultural al poporului.

Recompensa morală trebuie însă s'o primească dela cei în drept, fiindcă e cel mai puternic stimulent la muncă, este cea mai mare încurajare ce se poate da omului obosit, care

trebuie să pornească din nou la drum, ca să desăvârşească opera de luminare a păturii ţărăneşti, ţinută atâta timp în întuneric.

Şi-acum, când încă un an de şcoală şi în acelaş timp şi unul din viaţa noastră a trecut, datori suntem să ne întrebăm: ce-am făcut şi ce mai avem de făcut, ce obstacole au stat şi poate vor mai sta în calea bunului mers al învăţământului primar?

Comparând rezultatele învăţământului din acest an, cu cele din anii precedenţi, am putea spune — fără înconjur— că sunt cu mult mai îmbucurătoare.

In urma măsurilor luate, frecvenţa copiilor a fost mai regulată. Elevii—chiar şi cei dela sate—şi-au însuşit în chip mulţumitor cunoştinţele programei analitice.

In ce priveşte aplicaţiunile practice, am fi nedrepţi dacă n'am recunoaşte că in această direcţiune s'au făcut progrese însemnate.

Expoziţia Şcoalei primare No. 12 băieţi Chişinău.

Expoziţia de desemn şi lucru manual din acest an a fost mai presus de toate aşteptările. Şcoalele primare de fete au prezentat lucruri de mână executate artistic. Covoarele, cămăşile naţionale—atât de fin lucrate —îţi atrăgeau pretutindeni ochiul. Hărţile geografice în relief, apoi desemnurile şi scrierile caligrafice au fost de o frumuseţe rară.

Şcoalele de băieţi au fost şi ele la înălţime. Iată—prinurmare—dovada că învăţătorimea s'a pătruns de importanţa lucrului manual şi a aplicării principiului activităţii practice în şcoala primară.

Pentru anul şcolar ce vine, ar trebui ca:

Comitetele şcolare, atât cel comunal, cât şi cel judeţean, să ia din timp măsuri ca şcoalele să fie reparate şi aprovizionate din timp cu lemne.

Să procure cărţi, îmbrăcăminte şi încălţăminte la cât mai mulţi dintre copiii săraci, dornici de carte românească.

Ministerul să înfiinţeze mai multe posturi de maestrii şi maestre, iar atelierelor să li se dea mai mult sprijin material.

Învăţătorilor să li se achite leafa pe Iunie, Iulie şi August cu precădere, pentru a-şi putea căuta sănătatea. Altfel vacanţa va fi pierdută, iar anul care vine ne va găsi cu forţele slăbite, ca şi acelea cu care am ajuns la finele acestui an şcolar.

I. CIOABĂ.

CARTEA.

„Deschid sfânta, carte unde se află
inscrisă gloria României"...
N. Bălcescu: „Istoria Românilor sub
Mihaiu Viteazul".

Se observă că în ultimul timp problema cărţii se pune în mod tot mai imperios. Oficialitatea chiar, sub îndemnul direct al M. S. Regelui — Voevodul Culturii, — organizează în fiecare an, în luna Mai, aşa numita „săptămână a cărţii. In tot acest timp mai ales, se desbate această problemă în

păturile conducătoare, asupra acestui instrument de răspândire a culturii, care este cartea. Problema cărţii implică în sine două laturi şi anume:

1. Partea technică: scrierea, tipărirea, costul ei, etc.
2. Răspândirea ei în marea massă a poporului.

Mă voiu ocupa numai de cea din urmă, prima fiind o chestiune de specialitate, politică economică asupra preţului hârtiei, etc. Ţin să precizez însă că răspândirea cărţii este într'o oarecare măsură legată de costul ei.

Când zicem cultură, ne gândim numai decât la carte. Este semnificativă în această privinţă zicala populară: *„tobă de carte"*. Iată cum se leagă noţiunea de cultură cu aceia a cărţii. Şi asta pe drept cuvânt.

Gândul hun şi curat, înaltele învăţături morale — floarea sufletului unui om de seamă ar rămâne cunoscute numai lui, sau puţinor persoane din jurul său, dacă n'ar putea să le împrăştie prin acest mijlor — „cartea".

Datoria de a răspândi cartea în massele largi ale poporului, a o face cunoscută şi preţuită, revine nu numai profesorilor sau învăţătorilor ci şi marelui public, cum şi părinţilor. Fiecare are datoria de a pune în mâna tineretului cartea, spre a se pătrunde de ideile nobile şi generoase, din orice mediu de activitate ar fi. Greutatea constă numai în a şti care carte să o dai. Nu trebueşte dată oricare, ci ***numai cartea bună.***

Să dăm deci atenţie cărţii bune şi mai ales cărţiii româneşti, produs de viguroasă afirmare a spiritului neamului nostru.

Să nu neglijăm cartea de istorie. In ea se oglindeşte viaţa poporului nostru, care prin atâtea greutăţi a avut să treacă, pentru ca la urmă tot el să iese biruitor.

Nicolae Bălcescu, în introducerea istoriei lui Mihaiu Viteazul, începe prin cuvinte: „Deschid sfântă cartea unde se află înscrisă gloria României"... Da sfântă carte, scrisă cu sângele strămoşilor la Rovuine, Lipnic, Baia, Călugăreni, etc. Tineret, inspiră-te din sfânta carte a trecutului neamului. Pătrunde-te de măreţia acelor timpuri şi vei ajunge să iubeşti

mai mult acest pământ, această limbă şi această credinţă, apărate cu suprema jertfă, veacuri dearândul, de marii noştri înaintaşi.

Deschide cu evlavie sfântă carte a istoriei neamului şi te cutremură de vitejia acestor giganţi ai trecutului ţării tale!

Cartea moralo-religioasă trebue pusă alături de cea de istorie. Să nu uităm că biserica a fost aceia care a ţinut strâns legat neamul românesc în jurul ei. Ştefan cel Mare se ducea la luptă nu numai cu buzduganul în mână, ci şi cu sfânta cruce.

Pentru recreerea sufletului, pentru delectarea lui, avem literatura pură. Literatura noastră e una din cele mai frumoase, deşi tânără. Inceputul l-ar putea constitui literatura poporană, care este o perlă a literaturiii universale de acest gen. Nici un popor n'are „Mioriţă".

In poezie îl avem pe Eminescu. El însuşi poate fi un izvor nesecat de adâncă inspiraţie. Literatura românească este foarte bogată şi foarte variată.

Istoria, credinţa şi literatura pură, iată cele trei genuri literare ce trebuesc puse în mâna cititorului dela început. Urmează apoi cartea de ştinţă pentru specialitatea sau chiar pentru cultivarea sufletului.

Am amintit că trebue să dăm atenţie în primul rând, literaturii româneşti. Aceasta o fac nu din consideraţiuni şoviniste, ci cu totul din alte motive.

Nu pot concepe ca un intelectual român să fi citit opera complectă a lui Goethe, spre exemplu fără să-l fi cunoscut pe Delavrancea mai întâiu. Nu pot concepe să fi citit cineva tot ce a apărut din; Pitigrili, Decobra, Kiessel, etc. fără ca să ştie ce e cu „Ion„, „Venea o moară pe Siret", „Intunecare" şi alte multe, produs al spiritului românesc, pe care mai uşor ni le putem asimila şi din cari unele de mult au trecut în literatura universală.

Să privim cartea ca pe ceva sfânt. Să o punem în mâna tineretului. Să nu neglijăm trecutul istoric ai neamului şi mai ales, să nu neglijăm cartea, produs al spiritului românesc.

T. D. PERJU.

Radiofonia şcolară.

Radiofonia şcolară privită mai ales din punct de vedere naţional, are o importanţă covârşitoare, lucru pe care l-au înţeles toate ţările civilizate. Astfel germanii, încă în 1933, aveau 20.000 de şcoli înzestrate cu aparate de radio, dintre care 16.300 erau şcoli primare rurale, nu mai vorbim de ruşi, cari au introdus aparate de radio până şi în pieţele publice.

La noi, ministerul de interne intenţiona anul trecut introducerea radiofoniei la sate, însă—probabil din motive bugetare — nu s'a putut introduce.

Trebue să se ştie că una este aparatul de radio pentru bogat şi alta pentru sărac. Una este aparatul de radio pentru orăşan şi cu totul alta pentru ţăran. Pe când orăşanul nu vede în radio decât o maşină de cântat, pentru cei dela ţară radio este isvorul fermecat *a cărui apă* înalţă, cultivă şi distrează.

Deci, ca să introduci radiofonia la sate, trebue mai întâi ca să-i precizezi bine locul unde ai să instalezi aparatul. Radio la ţară nu poate fi instalat decât numai la şcoală, deaceea iniţiativa ar trebui să pornească de la ministerul de instrucţie, cum s'a făcut şi în celelalte ţări.

O altă piedică pentru introducerea radiului la ţară şi în şcoli erau şi programele, care nu rezervau decât o oră pe săptămână pentru ţărani şi două ore pentru şcolari.

Singura noastră speranţă este marele post naţional „Radio România", de la Bod (Rraşov) de 150 kw. Dela înfiinţarea lui radiofonia noastră va lua cu totul altă înfăţişare, cel puţin pentru Basarabia, căreea i s'ar cuveni nu interzicerea recepţiei pe golenă, singurele aparate accesibile pungei săcătuite a învăţătorului, ci mai degrabă un post regional, instalat la Chişinău, de cel mult 5 kilovaţi în faţă căreia s'ar produce pe lângă şcolile de toate gradele şi categoriile şi trupa teatrului naţional, de a cărui existenţă nu trebuie să ştie numai cei de la Chişinău, Hotin sau Cetatea Albă, ci şi cetăţenii din cuprinsul întregei ţări.

Intr'un articol viitor vom veni cu amănunte.

ANDREI BARBOS.

Călăuza conştiinţei.

ergent Oncioiu din Muscel,
In ziua liberării,
Ducea acasă 'n piept, cu el
Iubirea cald'a ţării.

Era sărac şi s'a 'nsurat
C'o fată tot săracă
Căci sufletul ei blând, curat,
L-a fermecat să-i placă.

La scurt răstimp, s'a'ntunecat,
In orizonturi, zarea
Şi, într'o noapte a sunat
In scurt, mobilizarea.

Rămase mut, ne'ncrezător,
Când îşi primi chemarea;
Insă ştiind că e dator,
Işi hotărî plecarea.

El aşteptase zi cu zi,
Pe drum, moştenitorul;
Dar a plecat, făr'a-l zări,
In marş cu tricolorul.

Porni înflăcărat, cu dor,
Să sfărâme Carpaţii,
Cu braţul lui liberator,
Să'mbrăţişeze fraţii.

S'a dus şi'n urma lui plângea
Gingaşa lui soţie,
Şi, inima-i se frângea,
Căci vrea, pe loc, să-l ţie.

Trecut-au două săptămâni
De lupte'nverşunate,
Mureau români, salvându-şi fraţii
Din ghiarele magnate.

Ei dus-au mândrul tricolor
Să'nchege idealul.
Erau cu toţii dor din dor
De-a libera Ardealul.

Din aluatul plămădit
Cu sânge şi ţărână,
Prin moartea lor, au rezidit
O „Dacie bătrână".

In toiul luptelor, când el
Voia să'nfrunte-o mie,
Muri departe de Muscel
Pe câmp la datorie.

C'o mână'ntinsă pe drapel
Şi alta sfărâmată
Simboliza, aşa prin el,
Statuia 'truchipată.

Soţia lui, când a născat,
Avu, sărmana, parte
De darul cel mai neplăcut:
„Extractul lui de moarte".

Citea şi par'că nu credea,
I se părea minciună
Şi-aievea, par'că îl vedea
Şi-ar vrea de prunc să-i spună.

Cu plânsul ei şi-a deşteptat
Micuţul prunc din faşe.
L-a dus la piept, l-a alăptat
Prin strângeri drăgălaşe.

Cu glas duios'l-adoarme iar,
Ii întonează-un nume,
Apoi şopti în sine clar:
—„Venişi orfan pe lume".

Trecut-au ani şi ani apoi
Iar Ion crescuse mare;
Şi prin noianul de nevoi
Răsbi doar prin răbdare.

Orfelinatul din Muscel
L-a'ntreţinut la carte,
A scos învăţător din el
Şi l-a trimis departe.

Când fu'ntrebat :„unde-ar dori
Să-şi toarcă idealul" ?
Pe pânza hărţii, lămuri
Schiţând întreg Ardealul.

Cu'n dor adânc şi prea curat,
Inalt de bucurie
Spre—Ardealul scump şi adorat
Plecă la datorie.

Il aşteptau de mult la post
Copii cu fruntea latã,
Urmaşii celor care-au fost
Martirizaţi pe roată.

Ei sunt bujori ca din poveşti
Crescuţi prin ploi de sânge,
Copii ai ţării româneşti
Scutiţi a nu mai plânge.

In lecţii, el le picura,
Din glas, mărgăritare
Şi orice ceas se strecura
Cu clipe vrăjitoare.

Ducea copii câte doi,
In orice sărbătoare,
La cimitirul de eroi
Să dăruiască o floare.

In rând cu ei privea din zor
Mereu, mereu morminte.
El lămurise tuturor
Că'n ele-s oase sfinte.

Era prin Mai, un Mai senin.
Zefirul încetase;
Iar el, cu suflet de creştin
La lucru, iar pornise.

Pliviau micuţii câte trei.
Ii admira cum scurmă,
In timp ce el lucră cu ei
Mormântul cel din urmă.

Pe când lucra, cu gândul dus,
La margini de comoară,
Citi, aşa, pe cruce sus
Un nume într'o doară.

De-odată se trezi plângând,
Stropind cu cald mormântul,
Căci presimţirea lui, din gând,
Era ca şi cuvântul.

S'au strâns micuţii 'n jurul său
Să-i dee ajutoare,
Credeau că-i este, poate, rău
Sau altă întâmplare.

Privind la cruce şi la el,
Zăresc şi ei cuvântul :
„Sergent - Oncioiu - din Muscel"
(Să-l aibă'n pază Sfântul !)

ILIE I. ISBĂŞESCU
Inv. Corneşti – Pereni.

Familia, şcoala şi statul în lumina concepţiei foersteriene.

A împlinit, la 2 Iunie, 66 de ani ilustrul profesor, Friedrich W. Föerster. Intelectualilor le incumbă sarcina, de a-şi îndeplini o datorie de conştiinţă, comemorând pe cel ce desfăşoară o prodigioasă activitate pe terenul filosofiei vieţii.

După o remarcă a d-lui prof. SS. Bârsănescu, ceeace îl pune în deosebi pe gânduri, pe Föerster, este problema motivelor, mobilelor şi directivelor în viaţă. Viaţa pornind din familie, continuând în şcoală şi terminându-se în stat, Föerster le atribue nobile şi însemnate misiuni acestor medii.

Familia, şcoala şi statul actualmente nu corespund menirii lor. Constată următoarele caracteristici ale familiei contemporane: superficialitate, neseriozitate, goană după petreceri eftine abdicare dela orice răspundere. „Bărbătuşul îşi pune un inel în deget, face o călătorie de nuntă, închiriază o casă cu mai multe camere, îşi cumpără un halat şi o pipă şi hait! este tată“ [1]) „Conduita multor mame miroase a femei uşoare“ [2]).

Pe astfel de coardă, cântă Föerster melodii referitoare la familie. Dânsul i-atribue o raţiune etică. „Căsătoria nu-i un vals, nici o instituţie romantică, nici una juridică-cum credeă Hegel, sau bisericească, ci una morală“. Familia să fundeze. *primul centru de moralitate*, unde copilul îşi duce o parte din vaţa sa. Femeea să fie *o preoteasă a idealului* (Indrumarea vieţei); bărbat să însemnezs *putere, autoritate, repulsiune faţă de gâdiliciul glumelor şi necuviinţelor, stăpânul bărbătuşului.* Părinţii să traducă în fapt copiilor cugetarea lui Iuvenal: *maxima debetur pueris referenţia.* Schiller zice că omul prin demnitate devine sublim. Föerster cere şi el ca familia să lucreze la restaurarea demnităţii umane. Cere familiei stil înalt şi curat, căci „stil înseamnă putere, credinţă, statornicie“. Pe frontispiciul vieţiei familiare, tatăl să împregneze formula lui Nietzsche: „Vreau un gard de spini împrejurul colibei mele, ca să nu pătrundă vitele“. Şi în privinţa şcoa-

[1]) Cartea vieţii p. 37.
[2]) Indrumarea vieţii p. 227.

lei, Föerster constată, că şi ea e cuprinsă de criza contemporană. Pedagogia lui „laissez-faire" tronează; ideea rousseanistă, că totul e bun ce iese din mâinele creatorului şi că totul degenerează în mâinele omului, are încă mulţi susţinători. Asemenea idei îi par lui Föerster nişte absurdităţi. E contra celor care fac din şcoală, şc. plăcerei, distracţiei, petrecerei libertinajului. Pe toate acestea le înlocueşte cu şcoala spiritului. Inspirat din Paulsen, zice că unica şcoală ce-şi înţelege menirea, e aceea în care domneşte disciplina, autoritatea. Şcoala eforturilor şi-a muncii severe, nu a capriciilor şi distracţiei, să fie şc. nouă. E contra pedepselor, pe care le consideră absurde, brutale, dezonorante. „Caracterele nu se pot dezvolta sub biciul sclavului, ci numai în imperiul libertăţii Rostit-a Iisus Christos vreo vorbă bună de biciu?.. De altfel, cum să faci din copil gentlemen dacă tu, profesor, nu te comporţi ca un gentlemen" [1]). In materie de disciplină cere deci, „supunere consimţită.

Pentru a restaura în şcoală un asemenea regim, dascălul *trecue să aibă autoritate, prestigiu, prestigiul ştiinţei şi al vieţii, prestanţa caliurii şi demnitatea conduitei.* Viaţa fiind o luptă, existenţa o dramă, şcoala trebue să formeze caractere tari, de acţiune. In acest sens, avem nevoie de-o pedagogie tare, combativă. Tot în acest scop, Föerster cere eliminarea femeilor din învăţământ, căci „ele-s slabe". Lor, ca mamelor de obiceiu „le place mai degrabă să înlăture greutăţile din drumul copilului, decât să facă apel la energia sa personală, ca să le convingă [2]). Adoptă şi Föerster ideea lui Nietzche: „Nu-mi place ţara în care curg laptele şi mierea; bine cuvântat să fie ceeace face pe cineva asupru". Statul, ştiu că exercită multe influenţe asupra vieţii individuale şi sociale. Recunoaşte în Föerster dar condiţionat: să corespundă unei meniri nobile. El observă că statul nu corespunde rolului său.

Statul actual, zice Föerster, e un şimplu poliţist, jandarm al constrângerii, tutelează pe individ, îl face contur şi fără relief, sufocă viaţa personală [3]). Politica sa nu e ba-

---

[1]) Şcoala şi caracterul.
[2]) Şcoala şi caracterul
[3]) Ed. Cetăţenească 77-78.

zată pe morală. „Nu trăieşte nimeni, care să fi ieşit curat din serviciul ei [1]). Statul ideal după Föerster, implică o funcţiune etică, fiindcă „Ce-i falş din punct de vedere moral, nu poate fi just din punct de vedere politic" şi, „a desparţi politica de legea morală e ca şi cum ai vrea să desparţi navigaţia de ştiinţa maritimă". Atribue forţei publice şi o misiune educativă pe lângă cea executivă, activând şi la perfectarea culturală a individului. Cere ca cetăţenilor să li se cultive patriotismul, că-i ceva firesc. Dar, e pentru un patriotism nou, în sensul celui american.

In America, patriot e cel ce răspunde următoarelor probleme: ce nevoi imperioase simte ţara în momentul actual, ce fel de oameri, ce fel de caractere, ce fel de muncă, ce fel de fapte? A rezolva acestea, înseamnă a face patriotism veritabil.

Mai adaugă ceva, ca acest patriotism nou, să impue o conduită superioară de prietenie între popoare. Să-ţi iubeşti ţara ta, dar să n'ajungem nedrepţi şi trufaşi faţă de alte popoare, căci multe bunuri spirituale datorăm altor ţări. N'admitem, ca Hegel, că Statul e un scop în sine, ci atribue statului, ca şi Kant şi Fichte un rol cultural-politic. Cere ca Lecky... „o cultură politică, spre a nu se mai arunca în viaţa publică, oamenii fără nici o tradiţie, fără nici o educaţie politică, cu toate meschinele lor obiceiuri". Ca formă de stat, preconizează democraţia aristocratică. In democraţie să conducă cei mai buni, cei mai demni şi capabili. Aceasta e democraţia aristocratică, care se motivează şi natural şi legitim, impusă fiind de inegalitatea inteligenţilor şi talentelor, ca şi de imperativul categoric al vieţei morale [2])...

Reflectaţi şi Dv. şi dacă vreţi daţi-i sau nu dreptate lui Fr. W. Föerster.

BORIS VASILACHE
inv Şendreni

---

[1]) Indrumarea vieţei — Wallenştein.
[2]) Politica etnică şi politica pedagogică.

NECESITATEA INFIINŢĂRII UNUI INSTITUT PEDAGOGIC

Problema pregătirii corpului didactic este una din problemele de ordin vital a învăţământului.

Ori cât de bune ar fi condiţiile în care se desvoltă un nvăţământ, factorul preponderent este tot educatorul. De el depinde reuşita învăţământului, de el depinde formarea generaţiei de mâine, de el depinde pregătirea unui popor, pentru realizarea unor idealuri de mai târziu. Terenul de activitate a unui învăţător nu este numai şcoala, el trebue să activeze în viaţa socială alături de ceilalţi factori de promovare a culturii. De aceia se cere ca el să fie un om bine pregătit, să aibă o cultură înaltă, aleacă şi întegră,

Dacă în alte ţări, în special în ţările occidentale aproape toţi învăţătorii au pregătire universitară, îşi continuă pregătirea şi după terminarea studiilor prin mijloacele pe care le poate pune la dispoziţie civilizaţia ţării lor, la noi învăţătorii nu se bucură de aceste avantagii.

O instituţie de cultură superiocră pentru învăţători nu există. Privită şi din alt punct de vedere problema, se impune creearea unei astfel de instituţii. Învăţătorul este pionerul culturii la sat. El nu trebue să fie mai inferior în ceia ce priveşte studiile, faţă de ceilalţi intelectuali din sat, preotul şi notarul care au studii universitare. Până în anul 1931 a existat şi la noi secţia pedagogică universitară, creată numai pentru învăţători.

Ministrul de atunci D-l N. Iorga a desfiinţat-o, dând în schimb drept învăţătorilor să dea diferenţa de liceu, bacalaureatul şi apoi să se înscrie la universitate. Universitatea, recte facultatea de filosofie, este mai puţin practică pentru învăţător de cum era secţia pedagogică, pentru că aici nu se dă o prăgătire specifică profesiunei de învăţător, nu se dă

ramurei practice o importanţă mai mare ca celei teotetice, nu sunt laboratorii de experimentare etc,

După cum vedem mergem în regres. Este adevărat că ulterior s'au mai adăugat încă doi ani la şcoala normală şi în loc de şase clase cum se făceau înainte, acum se fac opt. Dar aceasta nu-i mare lucru. E o măsură cu vădite tendinţe practice şi diplomaţie guvernamentală, nu-i o meserie de pur interes ştiinţific. Şi apoi ori cum s'ar pune problema, răspunsul este acelaş: şcoala secundară nu poate să dee ceia ce dă universitatea sau o instituţie similară. Se impune deci cu o condiţiune imperioasă creiarea unei instituţii pedagogice superioare pentru desăvârşirea culturii învăţătorilor. Dacă nu s'a înfiinţat până acum un institut pedagogic, vina este a învăţătorilor, căci n'au cerut cu insistentă. Suntem foarte modeşti... Un coleg, învăţător tânăr, îmi spunea că nu-i util, ba chiar e dăunător unui învăţător să ştie prea multă carte.

Nu se poate, cred, o concepţie mai simplistă şi mai condamnabilă. In toamna trecută la congresul dela Iaşi, raportorul acestei chestiuni a fost un tânăr învăţător timid şi a fost deperte ca să pună problema în aşa mod ca să intereseze pe auditori.

Este inutil să mai perorez, argumentând necesitatea înfiinţării unui institut pedagogic.

Singurul lucru ce trebue de făcut e că asociaţia generală a învăţătorilor, la congresul ce se va ţine la Timişoara, să susţină cu toată tăria această problemă, punând-o printre primele chestiuni la ordinea de zi a congresului.

Asociaţia generală să formuleze un deziderat şi să ceară imperios funcţionarea unei asemenea instituţii chiar din toamna aceasta.

NICOLAE BLAGOI.

Grădina şcolară.

Printre multiplele mijloace ce înlesnesc învăţământul activ, intuitiv şi practic în şcoala primară, este desigur şi *„grădina şcolară"*. In special, acolo unde e regiune agricolă, se impune ca grădina şcolară să nu lipsească. Ea trebue să fie cât mai aproape de şcoală şi bine îngrădită cu gard de nuiele sau zăplaz de scânduri spre a fi apărate.

Sunt cazuri, când terenul propriu al şcoalei pentru grădină lipseşte, iar lotul şcolar e la prea mare depărtare. Aceasta însă, nu poate fi o scuză ca şcoala să nu-şi aibă grădiniţa ei şi iată dece:

In primul rând, pentru o grădiniţă şcolară nu trebuiesc decât cel puţin trei prăjini de pământ, care în lipsă pot fi arendate oricând de către învăţătorii şcoalei dela gospodarul de alături de şcoală şi pe un preţ cât se poate de modest. Acea grădiniţă să servească drept laborator pentru experienţele şi lucrările practice în domeniul agriculturii. Acolo să fie urmărite, zi cu zi, începând dela însemânţare, felul de desvoltare al plantelor, condiţiunile lor de creştere, traiu, etc. Pentru cristalizarea acestor cunoştinţe, se va avea în vedere, ca plantelor însămânţate să li se creieze medii prielnice de desvoltare. De ex.: aceeaşi plantă să fie pusă în pământ bine lucrat, iar alături în pământ lucrat prost. Apoi aceeaşi plantă la soare şi la umbră, udată, neudată, etc. etc.

Bucata de pământ destinată pentru grădină să fie împărţită în trei parcele egale, sau după necesitate. Parcela No. 1, începând din partea de răsărit a grădinii, să fie destinată pentru sălături, verdeţuri şi legume, a 2-a, pentru zarzavaturi, iar a 3-a pentru şcoala de pomi roditori şi viţe altoite, care trebuie să fie situată in partea cea mai de apus, întrucât în acea parcelă se va umbla mai puţin ca în celelalte, plus aceasta, puieţii din şcoala de pomi nu vor umbri şi stingheri parcela de alături.

Fiecare parcelă va avea desigur straturile ei.

Printre straturi se va lăsa loc pentru trecut, spre a nu fi bătătorite straturile şi spre a putea fi plivite, redate şi lucrate mai cu uşurinţă.

Nu se va neglija iarăşi rotaţia plantelor în fiecare an.

De dorit este ca şi mica grădiniţă de flori să nu lipsească, ci să fie un adevărat chenar viu în jurul şcoalei, semănându-se cât mai multe varietăţi de flori, plantându-se trandafiri de diferite culori cu mirosuri plăcute, cari vor îmbălsăma şi vor purifica aerul încărcat din zilele mari şi călduroase ale verii.

„O grădiniţă şcolară model aduce foloase chiar materiale, înalţă prestigiul şcoalei şi al conducătorilor ei".

A. SEMENIUC.
înv. Peticeni—Lăpuşna

PASTEL.

Munţii abia se zăresc 'n depărtare...
Codrul în zare albastru se pare.
Ici şi colea se 'nalţă colinele,
Oile'n vale par mici ca albinele.
Râul luceşte pe şes şerpuind,
Gâştele albe în şir se întind.
Vântul călduţ cu mireasma lui dulce
Sunete limpezi de clopot aduce.

Baciului chipeşă stă silueta,
Stă neclintită de bronz statuieta.
Iată şi altul, pe jos c'un cimpoiu:
Doina răsună prin largul zovoiu.
Sunete triste şi pline de jale
Sboară în aer, ajung pân'la vale.
Şoimul în sus, ca ostaşul de pază,
Ţară sa mândră mereu o veghează

R. TRINCHIN.

Talente neexploatate.

Emigrăm puternic în masa poporului românesc, noi corpul didactic, în masa acelora ce sunt prin excelenţă fără carte, dar iubitori de pământul lor, de obiceiurile lor şi de tot ceeace se poate numi „viaţă" în cercul limitat.

Şi misiunea noastră e mare, căci aici, aruncaţi de soartă într'un colţ al tării, nu trebue să ne închidem numai în cei patru pereţi ai şcolii, ci trebue să muncim dezinteresat şi pe ogorul extra şcolar, aceasta nu numai ca o obligaţie, dar chiar şi ca o datorie. Ne mulţumim adesea numai cu calităţile ce le avem, din care desigur se va naşte o cultură admirabilă, cu forme noui poate, de viaţă, dar numai atât.

E vorba aci de o atitudine ce-o putem lua faţă de acei ce ne sunt încredinţaţi, faţă de educaţia tineretului. Să pătrundem adânc în sufletul satului, să cercetăm mentalitatea lui. Mare ne va fi surprinderea când vom găsi aici talente neexploatate: buni mânuitori ai cuvântului, ai scrisului, propăvăduitori ai credinţei, ai muzicei, etc.

Să disgropăm aceste comori nepreţuite, să le analizăm şi să le punem în adevărata lor valoare. Să altoim—deci—aceşti pomi fructeferi, ca să putem vedea în ce măsură ne aduc satisfacţie roadele activităţii noastre, plasată în acest mănunchi de flori frumoase.

O problemă grea se pune în faţa noastră, scoaterea în evidenţă a talentelor săteşti, precum şi datoria lor cu bagajul material moral necesar, pentru a-şi putea mobiliza forţele în vederea luptei grele că avem de dus în viitor.

Atunci vom fi în sfera idealului apostolic, când vom asista cu plăcere la manifestarea talentelor ce le-am găsit în cât şi le-am dat necesarul pentru a se perfecţiona.

Să scormonim satul şi ne vom convinge.

GH. ANGHEL
învăţător – Lăpuşna

Invăţătorul şi fişa individuală.

Lumea lăuntrică a vieţii sufleteşti constitue realităţi mult mai vii şi mai interesante, ca lumea lucrurilor imediat expermentabile.

Toate aceste realităţi trebuesc studiate pentru a le prinde şi a ne explica prin ele propria noastră personalitate.

Problema cunoaşterii personalităţii şi mai cu seamă problema cunoaşterii personalităţii altora se impune cu necesitate pentru cel ce şi-a luat greaua, dar nobila misiune, de a educa pe alţii.

Educatorul are obligaţia de a studia şi de a cunoaşte sufletul elevilor săi, pentru a le putea da şi pretinde dela fiecare numai atâta cât poate să asimilize.

Natural, este destul de greu, sufletul omenesc este prea complex, ca să poată fi disecat şi analizat până în cutele cele mai profunde ale intimităţii lui.

Psihologia modernă atât de înaintată şi cu atâtea mijloace de expermentare, ne dă posibilitatea ca să putem studia sufletul omenesc.

Problema individualităţii copilului este la ordinea zilei şi cei cari se ocupă cu psihologia expermentală, se arată prea optimişti în privinţa rezultatelor obţinute. Pentru cunoaşterea individualităţii copilului avem mai multe metode, printre care şi ***metoda fişelor individuale***. Prin această metodă nu se urmăreşte numai cunoaşterea inteligenţii copilului, ci cunoaşterea integrală a copilului studiat în situaţii rele. Noi trebue să ţinem seamă de importanţa deosebită şi de folosul real ce poate să-l aducă şcoalei această metodă de cunoaştere a individualităţii copilului. De aceia primim cu bucurie introducerea şi obligativitatea acestor fişe pentru şcolile dela ţară.

Efectele salutare la care vom ajunge prin aplicarea lor nu le ştim, ne place însă să sperăm ce ele vor fi încoronate de succes — dacă nu peste tot cel puţin pe alocurea.

Un singur lucru trebue de remarcat şi sunt sigur că l-au remarcat toţi. Editarea acestor fişe este prea scumpă, indiferent calitatea hârtiei şi tehnica execuţiei. Din acest punct de vedere ele constitue un mare lux. Şi poate nu l-am sublinia, dacă nu l-am plăti din propriul nostru salar.

Desigur are să ni se spună că costul lor cade în sarcina comitetelor şcolare. Ne place să fim realişti şi realitatea este că din minusculul nostru salar ni s'a reţinut pentru fişele necesare unei clase de elevi.

Dacă cine le-a impus, n'a avut posibilitatea şi n'a găsit mijloacele să ni le dea gratuit, atunci cred că era mai preferabil să ni se impună ca să le confecţionăm individual. Am toată certitudinea să cred că ni le procuram mult mai eftine.

Dacă vom fi siliţi ca din banii noştri să plătim luxul acestor fişe, atunci ne vom priva de atâtea cărţi necesare specialităţii noastre, necesare pentru a putea aplica în mod cu totul ştiinţific aceste fişe în şcoala noastră.

Pe cei cu dragoste de şcoală, pe cei care ne conduc, îi asigurăm de toată dragostea şi devotamentul nostru şi îi asigurăm că suntem capabili să muncim până la sacrificiu. Dar le solicităm şi noi un singur lucru: *ca pe viitor să ne ceară totul, dar să nu ne ia nimic, pentru treburi ce cad în sarcina statului.* In modul acesta ori ce inovaţie îşi poate ajunge scopul. Altmintrelea ele duc la efecte cari îndepărtează de scop.

B.

RECENZII

Cărţi:

Problema interesului şi metoda centrelor de interes.

de Radu Petre.

Metodele noui în pedagogie interesează desigur într'o măsură apreciabilă lumea noastră didactică

D-l prof. Radu Petre dela şc. normală din Piteşti ne oferă, prin cartea ce noi o prezentăm acum cetitorilor noştri, un studiu de ajuns de limpede şi bine documentat asupra a două mari probleme pedagogice de mare actualitate

Problema interesului şi

— Centrele pe interes.

Mulţi din colegi poate s'au isbit de aceste chestiuni şi au vroit să le afle o justă deslegare.

Iată, cartea D-lui Radu Petre aduce deplină lumină acolo unde domnea până acum nelămurirea şi ne sugerează modalitatea de punerea în practică a acestor postulate a „şcoalei noui".

Cartea D-lui R. Petre — e împărţită în şapte părţi:

PARTEA I-a, - tratează despre tendinţele noui de îndreptare a învăţământului.

— Şcoala pentru viaţă prin viaţă.

Interesul accentuat ce se manifestă pretutindeni în favoarea copilului.

Credinţa în progres este credinţa în copil.

— Drepturile copilului în lume.

— Şcoala spontaneităţii, şcoala expresiunii creiatoare a elevului.

...„O mai largă înţelegere a vieţii sufleteşti a copilului şi o mai bună preţuire a realităţilor sociale", — sunt postulatele ce trebue avute în vedere la îndreptarea Învăţământului.

Căci numai aşa se poate face „şcoală pentru viaţă, prin viaţă" în care copilul să înveţe „mai întaiu a trăi şi apoi a învăţa prin viaţă şi'n viaţă".

Acest curent a dat naştere la o mulţime de instituţii „relativ la ştiinţa vieţii sufleteşti a copilului", încât nu există ţară unde să nu se facă cercetări în această direcţie.

Prof Angelo Patri, în lucrarea sa „Vers l'école de demain" scrie că orice credinţă în progres trebue să fie intemeiată pe credinţa în copil".

— „Eu sunt adevărul, eu sunt realitatea, Eu sunt trecutul, prezetul şi viitorul. Uşuraţi-mi calea ş voiu ajuta la rândul meu. Eu sunt speranţa voastră. Eu sunt copilul"!

De aici şi drepturile copilului în lume, de a i se elibera drumul natural pe care voeşte el să-l urmeze, potrivit intereselor lui de viaţă.

Copilul se revoltă contra violenţei şi injustiţiei.

D-na Maria Montessori ne citează un caz când un copil de 2 ani a protestat vehement (prin plâns şi ţipete) că n'a fost lăsat să-şi umple singur găleata cu prundiş cu mica lui lopăţică, ce i s'a umplut de către bonă.

„Dinamismul vieţii copilăreşti" care variază cu vârsta, este criteriul educaţiei noui ce duce spre o concepţie funcţională a educaţiei.

— „Şcoala spontaneităţii, şcoala expresiunii creiatoare a elevului, se intemeiază pe constatarea existenţei în fiinţa umană a unui elan vital sufletesc.

Elanul vital este rădăcina întregii vieţi; este isvorul, oricărei activităţi".

„Una din feţele elanului vital sufle-

tesc, — zice D-l Ranu Petre, — este interesul".

Interesul este un cuvânt care arată prezenţa activă a elanului sufletesc. Această prezenţă se poate numi poftă sufletească.

„E o foame care se manifestă; foamea de a creşte". (pag. 14)

PARTEA II-a se ocupă cu istoricul noţiunei de interes.

Astfel aici se poate vedea cum a fost privită noţiunea de interes de către Socrates, Plato, Aristoteles, Plutarch, Cicero, Quintilian, Vives, Comenius, Rousseau, Trapp şi Im. Kant, cari zic ceau că „interesul este cauza care determină voinţa".

Alţi pedagogi ca: Schleiermacher, H. Niermeyer şi în special Herbart fac din interes noţiunea centrală în pedagogie; „pârghia cea mare a educaţiei".

Dr. Ostermanu, — în lucrarea sa: „Das interesse" spune că interesul este sentimentul valorii sau cunoaşterea valorii, adică conştiinţă despre valoare.

Iar pe de altă parte Dugas — susţine că interesul este mobilal studiului. „Interesul este principiul cunoştinţei; cunoştinţa nu este ea însăşi decât interesul „pe care-l iea spiritul în prinderea cunoştidţelor.

W. James — vede în interes conditia efortului.

* * *

PARTEA III-a se ocupă cu concepţia psihobiologică a interesului, după Dr. Ed. Claparede.

— Evoluţia intereselor.

— Problema interesului după distinsul pedagog Iohn Dewey.

— Copilul şi programele de studii

— Copilul punct de plecare: centru şi scop.

— Program de idei asociate şi metoda centrelor de interes (Decroli).

Doctorul Claparide susţine interesul biologic, care este necesar individului. „Interesul este sinonim cu trebuinţa".

La copil, este semnul trebuinţei de a creşte fiziceşte şi sufleteşte. In realitate, obiectele şi faptele care deşteaptă interesul copilului, variază în raport cu dezvoltarea sa". (pag. 23).

Pentru a descoperi ordinea evoluţie. intereselor avem două căi:

Metoda extrospectivă — observată.

Metoda introspectivă — ancheta asupra preferinţelor, dorinţelor, idealurilor copilului.

Claparéde însă, face o greşală, după cum spune Adolf Ferriere, — că aseamănă interesul cu atracţia, de oarece „simpla atracţie nu provoacă sforţarea; ea învaţă din contra să fugi de ea pe când interesul e pârghia care ridică munţii desvoltă sforţarea cea mai autentică şi mai fecundă".

Iar, tot în această ordine de idei D-l Radu Petre spune:

„Numai sforţarea veselă, susţtnută de interesul psihologic, e vrednică de numele de sforţare. şi tot aşa, numai interesul destoinic de a provoca şi susţine sforţarea, e vrednic de numele de interes

Distinsul pedagog John Dewey precizează foarte bine raportul dintre interes şi sforţare. El atacă falşul interes, care prezintă totul elevului „sub aspectul de zahăr", arătând că adevărata sforţare şi adevăratul interes nu pot să meargă unul fără altul, căci amândouă sunt mijlocul pe care-l întrebuinţează fiinţa în creştere, ca să se desăvârşească.

„Adevăratul principiu al interesului, este acela care recunoaşte potrivirea unui efort sau acţiun, care vede în acest fapt sau în această acţiune, o dorinţă a organismului în creştere, ce reclamă cu putere să fie satisfăcută". (pag. 27).

Deasemenea „adevăratul pedagog este acela, care graţie ştiinţei lui, poate să vadă în aceste interese, nu numai

puncte de plecare pentru educaţie, ci şi funcţiuui care cuprind puteri şi care conduc către un scop ideal".

De aici se înţdlege că personalitatea copilului trebue să fie mai presus de programe.

Programele de studii trebue să stea într'un fel de afinitate cu sufletul celui care trebue să şi-le însuşească. Ele trebue puse în legătură cu existenţa, cu ceace interesează viaţa copilului...

Pe baza acestor consideraţii s'a încercat grupurea noţiunilor în jurul aşa ziselor „l'idée du jour", „l'idée de la semaine", „centres d'interes" „metodes par complexas".

„Adică o stângere de fenomene prinse din realitate şi grupate în jurul une idei sau a unei teme centrale şi definite".

Decroly, a şi întocmit tradiţionala împărţ re a programei pe obiecte de învăţământ, printr'o repartizare a activităţii şcolare conform celor trei mari funcţiuni psihologice: Observarea, asociaţia şi expresia.

Iată un exemplu de centru de interes — pentru a ne edifica asupra activităţii şcolare şi pentru a-i prinde sensul aplicării în practica şcolară:

Râul luat ca centru de interes prezintă un minunat centru de interes.

Geografie: isvor. revărsarea apei, situaţie şi orientare, direcţie, altitudine, afluenţi basin.

Crogneuri geografice: Basinul profil, O ladă cu nisip — modelaj: O confluenţă, un pod, o cădere de apă etc.

Lucrul Manual: Relieful basinului şi decoraţia.

Ştiinţe Naturale: Pietrele, plantele, animalele, cantitatea de apă, căderec totală, puterea eventuală, erosiunile, etc.

Aritmetica şi geometria: Lungimea cursului, lărgimea mijlocie, suprafaţa basinului, etc.

Desemn: din tot ce s'a vorbit.

Vocabular: Toţi termenii technici, notaţi în timpul observaţiunilor.

De aici la dictare, gramatică, compoziţie şi recitare nu-i decât un pas.

Se mai poate studia râul în diferite anotimpuri". (pag. 42).

Exemplele le-am putea mări, însă spaţiul nu ne permite. — D-l Radu Petre, în partea a IV-a a cărţii de faţă dă numeroase şi diferite probe de aplicarea centrelor de interes.

PARTEA V-a tratează despre aplicarea centrelor de interes în diferite ţări.

Aici constatăm că metoda centrelor de interes a luat o largă răspândire în întreaga lume.

D-l Radu Petre studiază numai aplicarea acestei metode în Rusia, Turcia, republica Argetina, Statele Unite, Austria, Italia, Elveţia şi România.

Acolo unde se aplică această metodă, fiind chiar impusă de stat, este Austria. Otto Glöckel, ministrul de instrucţie, care a realizat reforma, afirmă cu tărie: „Trebue pus în mod precis studiul centrelor de interes la alcătuirea programelor, fiindcă acesta este cheia întregului învăţăm5nt".

Principiile care sunt la temelia educaţiei vieneze nu sunt noui. Meritul nu stă in a le descoperi, ci de a le aplica. Cele mai de seamă sunt: Principiul activităţii, principiul mediului înconjurător şi principiul concentraţiei". (pag 10).

PARTEA VI-a, — se ocupă de caracteristica programelor centrelor de interes, — care în general sunt următorele:

1. Şcoala să prepare pe copil pentru viaţa socială actuală.

2. Să iniţieze pe copil pentru viaţă însăşi în general şi pentru viaţa socială în deosebi.

3. Şcoala să se adapteze la mediul social şi fizic a copilului.

PARTEA VII-a — studiază:

— Critica centrelor de interes;

— Ce se poate reţine din metoda centrelor de interes;

— Avantajele metodei centrelor de interes;

— Darurile necesare educatorului în aplicarea noilor metode.

Critica ce se aduce metodei centrelor de interes este neîntemeiată, însă aplicarea ei nu dă rezultate bune dacă nu se respectă două condiţii:

a) modificarea programelor în acest sens.

b) Educatorii care le aplică să fie bine pregătiţi

„Subiectul centrului de interes, care este de actualitate, place copilului.

„Învăţământul câştigă în pătrundere ceeace pierde în întindere".

„Învăţătorul sau profesorul dispune de maximum de libertate"...

Însă, „cine zice libertate, trebue să zică deasemenea şi responsabilitate". (pag. 80.)

Desigur, personalitatea învăţătorului este aceia care dă viaţa unei metode, dar fără ca să răsturnăm o ordine dinainte prestabilită, — şcoala nouă nu va lua fiinţă. Atâta timp cât în şcoalele noastre vor mai exista aceleaşi bănci „bune numai pentru ascultat", copiii vor fi anchilozaţi de dragul disciplinei şi liniştei.

In materie de educaţie, tradiţia e necesară numai pentru a ne feri de greşeli.

Şcoala nouă se va înălţa atunci când învăţătorul va face ca copilul să-şi trăiască viaţa în şcoală şi nici decum s'o omenească.

De acela cartea D-lui Radu Petre ei un preţios îndreptar.

Inv. N. Olaru.

— —

Maria Montessori şi educaţia cepiilor mici

Sulea—Firu—asistent universitar.

Ed Cartea Românească Buc. 1933; 32 pag. 20 lei.

Educaţia copiilor mici, la noi în ţară am putea spune că încă e în faşe.

Strădaniile însă sunt multiple. Statul chiar, prin lege, organizează în acest scop şcoale de copii mici sau grădini de copii, cum i se mai spune.

Pe de altă parte, înşişi învăţătoarele de copii mici duc o luptă stăruitoare pentru deşteptarea interesului opiniei publice pentru această operă grandioasă de asistenţă socială şi morală ce trebue de înfăptuit.

Carticica D-lui I. S. Firu este o conferinţă ţinută la întâiul congres al învăţătoarelor dela şcoalele de copii mici din România, ce a avut loc în Bucureşti, la 22 Aprilie 1933.

Privind temeiul sistemului Montessorian şi Froebelian din punct de vedere al psihologiei copilului, D-l Firu scoate în evidenţă superioritatea sistemului D-nei Dr. Maria Montessori pentru care s'a şi răspândit în întreaga lume.

Până în cele mai îndepărtate colţuri ale lumii au luat fiinţă „Case dei Bambini", unde mici le vlăstare sunt lăsate liber să se desvolte conform unui puternic impuls lăuntric ce-i împinge spre activitate

In şcoalele „Montessori", copiii lucrează liber şi intens, pregătindu-se pentru viaţă prin viaţă.

Învăţătoarea nu face altceva decât să-i îndrumeze şi să-i observe pe fiecare, notându-şi constatările sale

D-na Montessori este o vajnică apărătoare a copilului din următoarele motive plausibile:

a) „Noi, care ne revoltăm de chinuirea animalelor, stăm nesimţitori în faţa suferinţelor copiilor noştri. Nu ne

mişcă nici rugăminţile, nici plânsul lor; din contră ne înfurie şi ne face să-i credem răi, anarhici, capricioşi şi nu ne oprim, gândindu-ne că poate aceşti copii sânt alţi oameni, alte fiinţi, conduse de alte legi, cu alte nevoi decât ale noastre".

b) „Copilul neînţeles nici de ştiinţa, nici de dragostea părinţilor săi, păşind din suferinţă în suferinţă, cu plăpândele lui puteri, biciuit şi dispreţuit, sub calvarul misiunei sale. Noi îl credem diavol rău şi anarhic, ne înfuriem în faţa rezistenţei lui, îi credem încăpăţânat, îi desconsiderăm munca lui încordată şi continuă, numind-o cu dispreţ— joc, iar el, — neapărându-se nici de dragostea nici de mânia noastră la fel de oarbe, păşeşte mai departe lucrând la cea mai sublimă din opere: OMUL"

D-l Firu îşi încheie conferinţa astfel: „Dar trebue să vină odată ceasul în care această greşală ce pătează demnitatea omenească în mijlocul celorlalte fiinţe să înceteze; trebue să vină ceasul în care copilul să fie văzut aşa cum este, aşa cum a vrut Dumnezeu să fie".

Acest ceas este pregătit de o înaltă instituţie.

„Asociaţia Internaţională Montessori" în care şi-au dat mâna: „europenii cu africanii, americanii cu indienii, asiaticii cu australienii, într'o luptă comună, pentru apărarea copilului, la fel de neînţeles şi de chinuit la toate neamurile".

Lectura cărţii D-lui Firu e plăcută şi reconfortantă. Dar mai presus de toate e un preţios ajutor pentru înţelegerea justă a pedagogiei şi sistemului D-nei Montessori. Acei ce se ocupă cu educaţia şi creşterea copiilor mici găsesc în cartea D-lui Firu câteva precizări foarte folositoare.

Inv. N. Olaru

Note pe marginea unui roman: „Kira Kiralina" — roman de Panait Istrati : *)

Prin viaţa-i aventuroasă şi prin operile literare realizate — Kira Kiralina, Nerantsula, Ţaţa Minca, etc. — Panait Istrati face parte din seria marilor scriitori proveniţi din clasa socială cea mai de jos, cum au fost: Jak London, Knut Hamsun, Kalinikov şi Maxim Gorki. In rândurile ce urmează încerc să fac câteva însemnări asupra romanului Kira Kiralina, în care Panait Istrati ne prezintă o lume de vagabonzi.

Vagabonzi în adevăratul sens al cuvântului; oameni fără căpătâi, pleava societăţii, imorali, imoudici, fără frică de Dumnezeu, perverşi, stricaţi de împrejurările vieţii, mânaţi cu o crudă fatalitate spre destinul lor, de acel hazard inexplicabil. Dar cu toate acestea, ochiul ager al lui Istrati, vede în fiinţa cea mai decăzută dragoste, iubire, tendinţe de înobilare a sufletului, dar care din cauza destinului şi al altor împrejurări a căzut afund, tot mai afund. Şi pe aceşti stricaţi începem să-i iubim, aşa cum sunt ei, în contradicţie cu legile pământului şi cu ale lui Dumnezeu. Ii iubim, căci Istrate

*) Panait Istrati a murit la 16 Aprilie a. c. A murit, şi întocmai ca şi Eminescu abia acum după moarte începe a fi preţuit, tocmai de acei care-l negau eri. Incepe şi la noi a i-se tradnce din alte limbi opera lui; opera lui care a fost tradusă şi'n limba chineză.

Fiind bolnav şi neputând reda într'un articol activitatea literară socială politică, căci Istrati a fost un luptător social, am reprodus acest articol din: „Acţiunea" Fălticeni Mai 1934, pantru a-l cunoaşte sumar şi unii colegi, care nu i-au citit cărţile (mod. adm.).

vede în fiecare om un Dumnezeu, fiecare îl purtăm în noi, dar nu ştim că-l avem, că există şi e'n noi. El umanizează pe om până la Dumnezeire.

Stilul simplu, dar colorat, fără livrescul plictisitor, ne redă viaţa aşa cum e ea, într'un cadru cu totul natural. Fără a fi tezist ca Gorki, din paginile lui nu se vede tendinţa de a schimba faţa societăţii, ci mai mult o ubire sinceră, curată, senină, caldă, care se apleacă spre acel „om" care în marele anonimat, doarme sub podul metropolelor, ori rătăceşte pe străzi livid, cu stomacul gol, uitându-se la cei sătul. El îi iubeşte.

Îi iubeşte pe toţi din orice ţară, din orice loc, cu inima lui mare, ca isvorul de subt poalele muntelui, care răcoreşte gura însetată a oricărui trecător...

In lunga lui pribegie, a înmagazinat o lume întreagă de amintiri, trăită de el însuşi, traiul aspru i-a dat, şi l-a forţat să capete o vastă experienţă asupra vieţei şi... o profundă cunoaştere a oamenilor. Natural, sincer şi captiv, povesteşte viaţa aşa cum a trăit-o, fără s'o literaturizeze s'o stilizeze, s'o filtreze, s'o denatureze cu'n cuvânt. Lumea lui trăeşte, vagabonzii creiaţi de el îi vezi ori când înaintea ochilor şi vor fi totdeauna... Sincer puternic şi uman ca şi Gorki, în opera lui respiră din fiecare rând, din fiecare pagină, o dragoste adâncă de om, de natură, de Dumnezeu, dar mai ales de om.

Atmosfera de la noi, — Brăila eterna lui Brăilă, leagănul copilăriei, Bărăganul şi crângurile Brăilei, limba neaoş românească redate în operile lui, fac din acest scriitor un artist căutat şi citit.

Povestitor sobru, fără arabescuri, te captivă până la ultima pagină şi odată terminată o carte, vrei alta, mereu alta, până la epuisarea întregii operei Ai vrea să sorbi mereu, să vezi apusurile de soare de pe Bărăgan—stepa lui — ca şi cele din munţii Libanului, ori ai Egiptului.

Ştie mult, a văzut mult, a fost alungat din ţara sa, bolnav, sărac, fără cultură occidentală — autodidact—dar prin puterea talentului său de creaţie a ajuns un scriitor universal.

In opera lui é eternul omenesc. Eternul şi numai eternul: dragostea şi durerea.

Mihail Spiridonică
inv. com. I. Gh. Duca

— —

1. **Revista de Pedagogie** anul V Ianuurie—Martie 1935 calt. I.

Pedagogia lui Immanuel Kant semnat de C. Narly.

După ce tratează noţiunea şi definiţia educaţiei se ocupă de noţiunea educaţiei, pe care o găseşte în idealul suprem al umanităţii, acela pe care trebue să-l înfăptuească educaţia, putinţa generalizării este şi criteriul moralităţii ce revine maximei legei imperativului categăric, care cu necesitate ne ordonă la toţi la fel. Nimănui nupermis să acţioneze contra legei morale. Educaţia trebue să transforme brusc caracterul cuiva, nu o evoluţie încetă prin care se amestecă perfecţia cu imperfecţia. După Kant educaţia este posibilă şi atotputernică. Vorbeşte apoi despre educaţia în familie, educaţia în şcoală, educaţia şi statul. In ce priveşte mijloacele pedagogice este influenţat de Rousseau.

Învăţătorii şi spiritul nou semnat de D-l C. Narly.

Lecturile particulare în şcoala secundară de Lt. Pavelescu.

Noui teorii pedagogice de Pr. Brăileanu.

* * *

2. **Moldova Nouă.** Anul I Ianuarie—Martie 1935.

Republica Moldovenească a sovietelor, semnat de N. Smochină.

Problema naţionalităţilor în Rusia a constituit punctul principal al guvernanţilor din timpul ţarismului cât şi a revoluţionarilor. In însăşi, constituţia Rusiei Federative socialiste a sovietelor şi principiul ca fiecărei naţionalităţi să i se dea republica ei. Infiinţarea republicei moldoveneşti a iost considerată de o parte din opinia publică românească ca o unealtă de propagandă a sovietelor.

Şi de aceia dorinţa multor români ca această republică să se desfiinţeze Autorul crede că ar fi un atentat la naţionalismul românilor transnistrieni Articolul este colorat cu un pronunţat caracter polemic, ceia ce ne face să ne ferim de a face vre'o apreciere.

Partea a doua a revistei este redactată în limba franceză.

3. **Gândul Vremei** anul III No. 3. Filosofia lui Brunschvicg semnat de de C. Mancoş.

L. Brunschvicg este o proeminenţă a filosofiei franceze. Ne-a vizitat ţara în primăvara aceasta, conferinţiind la Bucureşti şi Iaşi. Este o persoană care simpatizează mult pe români.

Brueschvicg este reprezentantul filosofiei matematice şi pozitiviste în antagonism cu curentul intenţionist reprezentat de H. Bergson.

Concepţia filosofică a lui Brunschvicg iea atitudine împotriva intenţionismului bergronian.

El spune că, concepţia intuiţionistă deşi ridicată contra intelectualismului nu poate face abstracţie de acest intelectualism. Concepţia filosofică a lui Brunschvicg este un sistem original de cugetare, ea se adresează senzibilităţii tot atât cât şi raţiunii, utilizând o dublă posibilitate de convingere.

Orientul văzut de un democrat semnat de V. Manciu este recenzia documentatului volum a D-lui E. Herriot „Orient" tipărit de editura Hachette.

Autorul face o descriere succintă asupra vieţii din ţările din orientul Europei.

4. Satul şi şcoala. Anul V No. 7–6 Cluj.

Criterii pentru definirea inteligenţii sociale sunt C. Popa. Bazele psihologiei caracterului de Dr. D. Teodoranu Metoda Montessori în carne din Babini, etc.

N. B.

— —

Bibliografie.

A apărut No. 7 din Colecţia staţiunilor balneo-climatice ignorate, colecţie scoasă în editura proprie de profesorul G. Raşcu, din oraşul nostru.

Broşurile acestea sunt mici monografii ale localităţilor cu ape minerale vindecătoare de boli, au frumoase fotografii şi o hartă, servind astfel drept călăuze practice. Viaţa în aceste staţiuni este ieftină astfel că numeroşi intelectuali din Basarabia au plecat cu familiile lor în localităţile descrise, rămânând încântaţi şi făcând reclamă şi altor cunoscuţi. Prin aceasta d-l prof. Raşcu contribue la cimentarea unităţei sufleteşti prin cunoaşterea Carpaţilor. Până acum a apărut Poiana Sărată (Oituz), Enisala (Tulcea), Siriu (Buzău), Stoeneşti (Muscel), Şarul Dornei (Bucovina), Buzăul ardelenesc şi Brădet (Argeş). Preţurile extrem de mici ale acestor broşuri le tac accesibile şi elevilor.

De vânzare la autor.

— —

BANCA POPULARĂ
„SPIRU HARET"
a Corpului Didactic din jud. Lăpuşna

BALANŢĂ DE VERIFICARE

închelată la 31 Maiu 1935

Membri înscrişi 502

No. crt.	DENUMIREA CONTURILOR	Bilanţ la 31 Decembrie 19:4 ACTIV Lei	Bilanţ la 31 Decembrie 19:4 ACTIV B.	Bilanţ la 31 Decembrie 19:4 PASIV Lei	Bilanţ la 31 Decembrie 19:4 PASIV B.	SUME DEBITOARE Lei	SUME DEBITOARE B.	SUME CREDITOARE Lei	SUME CREDITOARE B.	SOLDURI DEBITOARE Lei	SOLDURI DEBITOARE B.	SOLDURI CREDITOARE Lei	SOLDURI CREDITOARE B.
1	Ct. Casa	282827	—	—	—	3309008	—	3195062	—	113946	—	—	—
2	„ Capital social	—	—	895283	—	700	—	1204359	—	—	—	1203659	—
3	„ Taxa de înscriere	—	—	—	—	—	—	1180	—	—	—	1180	—
4	„ Imprumuturi	1332972	—	—	—	3371772	—	1326953	—	2044819	—	—	—
5	„ Depuneri spre fructificare	—	—	390617	—	109226	—	970796	—	—	—	861570	—
6	„ Efecte de plată	—	—	160000	—	—	—	160 00	—	—	—	160000	—
7	„ Dobânzi la efecte de plată	4293	—	—	—	4293	—	—	—	4293	—	—	—
8	„ Mobilier	18530	—	—	—	22030	—	—	—	22030	—	—	—
9	„ Salarii	—	—	—	—	31500	—	—	—	31500	—	—	—
10	„ Cheltueli G-le	—	—	—	—	7187	—	580	—	6607	—	—	—
1	„ Imprimate	—	—	—	—	4921	—	14782	—	—	—	9861	—
2	„ Dobânzi datorate	1846	—	—	—	1816	—	1672	—	174	—	—	—
3	„ Dobânzi şi benef. diverse	—	—	—	—	3415	—	159464	—	—	—	156049	—
4	„ Dobânzi reportate	—	—	68848	—	68848	—	79643	—	—	—	10795	—
5	„ Fond de rezervă	—	—	23280	—	—	—	27906	—	—	—	27906	—
6	„ Depuneri la dif. instituţii	140923	—	—	—	1034142	—	540000	—	494142	—	—	—
7	„ Creanţe dubioase	11130	—	—	—	11300	—	5769	—	5361	—	—	—
8	„ Casa de ajutor reciproc	—	—	99144	—	47800	—	140700	—	—	—	93100	—
9	„ Fond imobil şi mobilier	—	—	—	—	—	—	105945	—	—	—	105945	—
20	„ Fond cultural	—	—	5377	—	—	—	10003	—	—	—	10003	—
1	„ Debitori diverşi	12875	—	—	—	41475	—	33975	—	7500	—	—	—
2	„ Creditori	—	—	41427	—	63124	—	158976	—	—	—	95852	—
3	„ Capital B-ca Centr. Coop.	12592	—	—	—	12612	—	—	—	12612	—	—	—
4	„ Profit şi Pierdere	—	—	46266	—	46266	—	46266	—	—	—	—	—
5	„ Efecte publice	8800	—	—	—	8800	—	—	—	8800	—	—	—
6	„ Imprumuturi convertite	7274	—	—	—	7274	—	—	—	7274	—	—	—
7	„ Reduceri la imp. convertite	7274	—	—	—	7274	—	—	—	7274	—	—	—
8	„ Diverse fonduri	—	—	111094	—	7543	—	37955	—	—	—	30412	—
	TOTAL LEI	1841336	—	1841336	—	8221986	—	8221986	—	2766332	—	2766332	—

Preşedinte **G. Bălan**

Contabil autorizat **A. Zelenschi.**

Buletinul Asociaţiei.

Privitor la Sanatoriul Asociaţiei.

Comitetul Asociaţiei în şedinţa dela 5 Iunie a. c., a hotărît ca învăţătorii cari au nevoie de băi, să înainteze Asociaţiei o cerere, anexând şi o declaraţie că consimt la reţinerea costului camerei prin statele de salar, aceasta pentru a se veni în ajutorul celor suferinzi, dar care n'au primit încă leafa.

Pentru ca să se poată folosi un număr cât mai mare de învăţători, vor fi împărţiţi în 3 serii: prima dela 1—20 Iulie, a doua dela 20 Iulie—10 August, iar a treia dela 10 August—1 Septembrie.

Pentru un pat se va plăti 20 lei pe zi. Familiile care doresc a avea camere separate, plătesc între 1000 şi 1200 lei.

Apelul cooperativei „Izbânda"

In dorinţa de a servi şcoala şi pe slujitorii ei, în condiţiuni cât mai aproape de înţelegerea şi nevoile noastre dăscăleşti şi la timpul oportun, cu cărţi didactice, pedagogice, literare şi rechizite şcolare, comitetul de organizare a librăriei Cooperative „Izbânda", a Corpului Didactic din jud. Lăpuşna şi munic. Chişinău, apelează călduros la simţul D-vs. de solidaritate colegială, de a contribui nu numai la înscrierea D-vs. personală, ca membru în această societate, dar de a ne da preţiosul D-vs. sprijin, cumpărând numai dela noi tot ce vă trebue pentru şcoală.

In acest scop vă rugăm a ne comunica de urgenţă tabloul cărţilor didactice cu indicarea autorilor, ce intenţionaţi a-i folosi în anul şcolar 1935/1936, cât şi numărul de exemplare din fiecare manual ce vă trebue, pentru a şti cu aproximaţie ce număr să comandăm pentru şcoala D-vs.

Incredinţaţi de sprijinul ce ne veţi da în urma acestui apel, la care fără indoială veţi răspunde neîntârziat, contricuind la răspândirea educaţii cooperatiste în rândurile dăscălimei, care va aduce după sine ridicarea economică a noastră, a tuturor, Vă stăm la dispoziţie.

Cu stimă colegială,
Preşedinte, V. MUSCINSCHI

Poşta Redacţiei:

Articolele trimise spre publicare trebuiesc semnate cu numele propriu. Redacţia nu-şi asumă răspunderea celor cuprinse în nici un articol, aceasta căzând în sarcina autorilor.

Colaboratorii sunt rugaţi a scrie concis, citeţ şi pe o singură pagină. Articolele — afară de cele de studii: psihologie, pedagogie, ştiinţifice, ori literare — trebuesc limitate şi trimise înainte de 5 ale fiecărei luni.

O rugăminte:

Fiindcă unii colegi pleacă în timpul vacanţei de vară la părinţi, alţii în staţiile balneare şi climaterice pentru a-şi căuta sănătatea, fără să comunice redacţiei şi administraţiei revistei noua adresă, rugăm respectós pe D-nii directori şi directoare de şcoală ca la primirea revistei la direcţie, sau în comună, să indice factorilor poştali noua adresă a colegilor plecaţi, pentru a li se trimite acolo revista.

Redacţia şi Administraţia.

— ABONAMENTUL —

100 lei anual
Pentru învăţători 80 lei
Preţul unui număr 10 lei

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA LA SEDIUL ASOCIAŢIEI INVĂŢATORILOR DIN JUD. LĂPUŞNA, STR. MAREŞAL PREZAN No. 29

CHIŞINĂU

D-Sale

D-lui I. Iacob

Revizor școlar Jud. Lăpușna

Revizoratul Școlar

Loco

CHIȘINĂU.
Tipografia „DREPTATEA“ Chișinău (Pasaj)
1935